OBSAH

ÚVOD **5**

PŘEDMLUVA **7**

1 METODOLOIE OŠETŘOVATELSKÉ PÉČE VE STOMATOLOGII **10**

1.1 Ošetřovatelský proces u klientů/pacientů ve stomatologii 10

1.1.1 Ošetřovatelská anamnéza, fyzikální vyšetření 11

1.1.2 Ošetřovatelská diagnostika, plánování a vyhodnocení 13

1.1.3 Práce sestry v zubní ambulanci 15

1.2 Minimum z anatomie zubů a dásní 16

1.3 Fyziologie dutiny ústní 20

1.3.1 Funkce dutiny ústní související s trávením 20

1.3.2 Funkce dutiny ústní s trávením nesouvisející 20

2 PREVENTIVNÍ STOMATOLOGIE **24**

2.1 Definice pojmů v preventivní stomatologii 24

2.1.1 Pojmy orální zdraví, prevence, profylakce 24

2.1.2 Světová zdravotnická organizace a významné cíle v rámci orálního zdraví 25

2.2 Preventivní program v oblasti orálního zdraví 28

2.2.1 Předpoklady úspěšného preventivního programu zaměřeného na parodontopatii a zubní kaz 28

2.2.2 Základní program prevence orálních onemocnění 31

2.2.3 Doplňkový program prevence orálních onemocnění 32

3 KOMUNIKACE SESTRY VE STOMATOLOGII **34**

3.1 Komunikace v ambulanci zubního lékaře 35

3.1.1 Komunikace s rodinnými příslušníky klienta/ pacienta 38

3.1.2 Komunikace v čekárně 39

3.2 Nonverbální komunikace 40

3.3 Komunikace s vybranými skupinami klientů / pacientů 43

3.3.1 Dětští klienti/pacienti 43

3.3.2 Staří lidé 45

3.3.3 Hendikepované osoby 45

4 ROLE SESTRY V PREVENCI ZUBNÍHO KAZU **49**

4.1 Příčiny vzniku 49

4.2 Výskyt zubního kazu 51

4.3 Preventivní péče 51

4.4 Výživa a opatření ve výživě 53

5 ODSTRANĚNÍ MIKROBIÁLNÍHO ZUBNÍHO PLAKU **56**

5.1 Prostředky k odstranění plaku 56

5.2 Techniky 57

5.3 Zubní kartáček, mezizubní kartáček, dentální nit 58

5.3.1 Jak je třeba pečovat o zubní kartáček 61

5.3.2 Který kartáček zvolit 62

6 PARODONTOLOGIE, ORTODONCIE, ZÁCHOVNÁ STOMATOLOGIE 65
6.1 Parodontologie 65
6.1.1 Parodontitída 65
6.1.2 Léčení parodontitidy 66
6.2 Ortodoncie 68
6.2.1 Příčiny nepravidelností 68
6.2.2 Možnost postnatální prevence ortodontických anomálií 69
6.3 Záchovná stomatologie 70
6.3.1 Preventivní hlediska při preparaci kavity 70
6.3.2 Preventivní hlediska při plnění kavit 70
6.3.3 Preventivní hlediska při konečné úpravě výplní 71
6.3.4 Preventivní aspekty při endodontickém ošetření 71
7 PÉČE O DUTINU ÚSTNÍ U KLIENTA/PACIENTA S AIDS a HIV POZITIVITOU 74
7.1 Problematika HIV 74
7.2 Klinický průběh infekce HIV 75
7.2.1 Fáze infekce 75
7.2.2 Projevy infekce v dutině ústní 76
7.3 Opatření při ošetřování HIV pozitivních klientů / pacientů 76
7.3.1 Příprava ordinace 77
7.3.2 Ochranný oděv 77
7.3.3 Likvidace odpadu 77
7.3.4 Poranění ošetřujícího personálu 77
7.3.5 Péče o klienty / pacienty HIV pozitivní bez klinických příznaků 78
7.3.6 AIDS, ARC 78
8 PÉČE O KLIENTA/PACIENTA S ONEMOCNĚNÍM PERIODONTU, DUTINY ÚSTNÍ A PREVENCE VAP 80
8.1 Chronická onemocnění a změny ústní sliznice 80
8.2 Ošetřovatelská péče o dutinu ústní a chrup během hospitalizace 81
8.2.1 Ošetřovatelská péče o dutinu ústní a chrup u soběstačného klienta/pacienta 81
8.2.2 Ošetřovatelská péče o dutinu ústní a chrup u klienta/pacienta s omezenou soběstačností 82
8.2.3 Ošetřovatelská péče u klienta/pacienta se zubní náhradou 83
8.3 Ošetřovatelská péče o dutinu ústní a chrup na RES 84
8.3.1 Základní principy péče o dutinu ústní na RES, ARO, JIP 84
8.3.2 Ošetřovatelská péče o dutinu ústní, chrup a subglotický prostor u klienta/pacienta s invazivním zajištěním dýchacích cest 86
8.3.3 Strategie ošetřovatelské péče v prevenci VAP 87
SEZNAM LITERATURY 90
REJSTŘÍK VĚCNÝ 92
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK 94
PŘÍLOHY 95